

tikler. Det kan bruges til at forbedre den politiske virkningsgrad på alle felter.

Søren Christensen mente, at folkestyret skal følge med i den informationsteknologiske udvikling for ikke at isolere sig fra vælgerne hverdag. Det er ikke en gang relevant at stille spørgsmålet, om folkestyret har mulighed for at følge med i den informationsteknologiske udvikling; folkestyret skal følge med i denne udvikling.

Grænsen mellem forvaltning og politik vil blive flyttet, og den nye balance styrker politikkerne.

IT-teknologien vil medføre, at det bliver sværere at bevare homogeniteten i samfundet som sådant. Der vil udvikle sig et A- og et B-hold, næsten uanset hvad man gør for at udanne folk til at anvende informationsteknologien mere. Der er i hvert fald brug for flere pc'er i folkeskolen.

Anne E. Jensen talte om informationsteknologiens forhold til finanssektoren og de til tider urolige forhold på valutamarkedene. Desuden behandlede hun spørgsmålet om, hvorvidt uforudsigelige bevægelser i kapitalstrømmene på tværs af landegrænserne lægger snærende bånd på handlefriheden i den økonomiske politik, og om det påvirker demokratets måde at fungere på.

Det var hendes opfattelse, at de frie kapitalbevægelser ikke er skabt af informationsteknologien, men er politisk bestemt. Den nye teknologi har ikke i sig selv skabt behovet for de frie kapitalbevægelser. Derimod må man nok erkende, at de gamle reguleringsformer næppe effektivt ville kunne have dæmmet op for kapitalens frie bevægelighed under de nye teknologiske vilkår. Dansk økonomisk politik er underordnet hensynet til en bestemt økonomisk udvikling. Konvergenskriterierne i ØMU'en er styrende.

Spørgsmålet er så, hvem der er overdommere over den økonomiske politik: vælgerne eller mere eller mindre seriøse bankøkonomer? Medierne og borgerne burde interessere sig mindre for tallene og mere for principperne. Det er principperne og ikke tallene, der former samfundet.

Rolf Jensen sagde, at alle i dag har adgang til viden. Viden er blevet demokratiseret, den er åben. Der er ikke længere de forskelle, som der var for 100 år siden. De kæmpemæssige vidensbrønde, der bliver tilgængelige via pc'en og et modem, via tv og på anden vis, gør, at vi

ikke længere har et leddelt samfund. Vi har et videnmæssigt mere fladt samfund.

Autoritetstroen er på vej ned, ekspertvældet afvikles, men samtidig er B-holdet en risikagrube.

Partierne er ikke ene om medlemskrise, også græsrodsorganisationer har problemer, fordi udviklingstendensen i samfundet går mod det individuelle.

Vi har fået politiske forbrugere, så stemmeboksen er flyttet ud på markedet. Samtidig med, at man køber sine varer, afgiver man sin stemme i form af de indkøb, man foretager. Derved sker der en total individualisering. Man vælger et givet produkt eller en given serviceydelse, fordi det passer med ens holdninger og man ønsker at afgive en stemme til fordel for den udvikling, som de pågældende varer repræsenterer. Folkestyret får til opgave at operationalisere forbrugernes valg. Det bliver sværere at føre konsistente, logiske, rationelle, videnskabelige og ekspertunderbyggede politikker og træffe tilsvarende beslutninger. Det repræsentative folkestyre står over for krav om revision.

Peter Duelund stillede spørgsmålet: Hvad sker der med det danske folkestyre i informationsamfundet om 15-20 år? Hvilke udfordringer står folkestyret overfor, hvis vi skal forny og videreudvikle det? Han mente selv, at folkestyret må forny sig gennem direkte samværs- og kommunikationsformer. Han forestillede sig, at vi på mange måder ville vende tilbage til et forsamlingshusdemokrati, til et folkestyre, hvor de direkte kommunikationsformer mellem borgerne og deres politikere bliver den primære holdningsskabende informationskilde, og hvor mediernes betydning vil aftage.

Hans Peter Baadsgaard spurgte: Kommer politikerne overhovedet til at spille en rolle, og hvad sker der med fællesskabet?

Politikerne har nogle holdninger til og ideer om, hvordan samfundet skal indrettes og udvikles, som bygger på den betragtning, at vi er og skal vedblive at være et samfund med nogle fælles grundværdier og sprog, som definerer os som samfund. Samtidig må vi imidlertid se i øjnene, at befolkningen selv vil bestemme i langt større omfang som forbrugere. Men hvis det sidstnævnte på den ene side er fremtidsperspektivet og befolkningen på den anden side fortsat siger, at det er politikernes skyld, når noget går galt, hvordan skal vi så holde sam-